

Commissie Benchmarking Vlaanderen

Definitief Jaarverslag 2005

stand 10.10.2006

Dit verslag vervangt het Jaarverslag 2005 met stand 16.06.2006.

Inhoudstafel

VOORWOORD	5
SAMENVATTING	6
JAARVERSLAG 2005	7
1 HET BENCHMARKINGCONVENANT	7
1.1 PROCEDURE EN STRUCTUUR.....	7
1.2 RESULTAATSVERPLICHTINGEN VAN DE ONDERNEMINGEN	7
1.3 RESULTAATSVERPLICHTINGEN VAN HET VLAAMSE GEWEST	8
2 HET JAARVERSLAG	9
3 HET VERWACHTE ENERGIEVERBRUIK	10
3.1 DE ENERGIEPLANNEN	10
3.2 DE ACTUALISATIE VAN DE ENERGIEPLANNEN	11
4 DE MONITORING	12
4.1 MONITORING 2004	12
4.2 MONITORING 2005	13
4.3 TIMING VAN DE MONITORINGRAPPORTEN	14
5 DE GRAFIEKEN ENERGIEVERBRUIKEN ENERGIEPLAN / MONITORING	15
5.0 ALLE BEDRIJVEN	16
5.1 CHEMIE	17
5.2 RAFFINADERIJEN EN STAAL	18
5.3 PAPIER.....	19
5.4 VOEDING	20
5.5 METAAL	21
5.6 TEXTIEL.....	22
5.7 KERAMISCHE SECTOR	23
5.8 HOUT (SPAANPLAATBEDRIJVEN)	24
5.9 GLAS, ZANDGROEVEN, DIVERSEN	25
6 DE CO₂-EMISSIONS	26
6.1 VERWACHTE CO ₂ -EMISSIONS CONFORM HET ENERGIEPLAN.....	26
6.1.1 <i>Evolutie van de CO₂-emissie op basis van de maatregelen</i>	27
6.1.2 <i>Evolutie van de CO₂-emissievermindering op basis van de energiebalansen</i>	28
6.2 CO ₂ -EMISSIONSVERMINDERING CONFORM DE MONITORING 2004.....	29
6.3 CO ₂ -EMISSIONSVERMINDERING CONFORM DE MONITORING 2005	29
7 INSPANNINGEN VAN DE OVERHEID	30
7.1 ARTIKEL 12 - LID 1.....	30
7.2 ARTIKEL 12 - LID 2.....	30
7.3 ARTIKEL 12 - LID 3.....	31
7.4 ARTIKEL 12 - LID 4.....	31
7.5 ARTIKEL 12 - LID 5.....	31
7.6 ARTIKEL 12 - LID 6.....	32

VOORWOORD

Eind 2002 keurde het Vlaamse Gewest een energiebeleidsovereenkomst goed voor de industrie: het benchmarkingconvenant. Doel is de uitstoot van CO₂ te verminderen door efficiënter om te gaan met energie.

De Commissie Benchmarking - bestaande uit vertegenwoordigers van alle deelnemende partijen - begeleidt de uitvoering van het convenant.

Parallel daarmee werd een Verificatiebureau opgezet dat een belangrijke rol speelt bij de controle van de uitvoering van het convenant.

Het benchmarkingconvenant beslaat meer dan 80% van het totale Vlaamse industriële eindgebruik.

Overeenkomstig artikel 8 deel 3 van het benchmarkingconvenant werd aanvang juli 2006 het jaarverslag 2005 met uitgavedatum 16.06.2006 aan de partijen overgemaakt. Dit verslag was gebaseerd op een datastand 09.06.2006.

In dit jaarverslag CB 2005 werd:

- over de monitoringresultaten van het jaar 2004, waarvan reeds een tussenbericht werd verstrekt in het jaarverslag 2004 van 04.07.2005, een finaal bericht gebracht;
- over de monitoringresultaten van het jaar 2005 als tussenbericht een stand van zaken gebracht;
- over de inspanningen van de overheid ten gunste van de aan het benchmarkingconvenant deelnemende ondernemingen een stand van zaken gebracht.

Intussen is de verificatie van de monitoring 2005 volledig afgesloten, zodat het tussenbericht terzake in het oorspronkelijke jaarbericht 2005 door een gefinaliseerd bericht kan worden vervangen.

Het onderhavige definitieve jaarbericht 2005 van de Commissie benchmarking is gebaseerd op de meest recente energieplan- en monitoringdata met stand 10.10.2006.

Het vervangt het jaarbericht 2005 met stand 16.06.2006.

Namens de Commissie Benchmarking
Jan Seynaeve
Voorzitter

SAMENVATTING

1. FEITEN en CIJFERS

- **Het benchmarkingconvenant**

Eind 2002 keurde het Vlaamse Gewest een energiebeleidsvereenkomst goed voor de industrie: het benchmarkingconvenant.

De energie-intensieve industrie gaat daarmee het engagement aan dat 187 (stand 10.10.2006) van haar Vlaamse vestigingen uiterlijk in 2012 tot de wereldtop zullen behoren op het gebied van energie-efficiëntie. In ruil daarvoor zal de Vlaamse overheid de ondernemingen geen extra maatregelen opleggen gericht op energiebesparing of CO₂-reductie.

De bij het benchmarkingconvenant aangesloten vestigingen vertegenwoordigen nu meer dan 80% van het industriële energieverbruik¹ in Vlaanderen.

- **Resultaten van de monitoring**

Op basis van de monitoring van de specifieke energieverbruiken 2004 en 2005 van alle bedrijven samen en van de toetsing hiervan aan de vooruitzichten in de energieplannen, komt men tot de vaststelling dat de globale evolutie van de energie-efficiëntie over de periode 2002-2005 (energieverbruik 2005 op productieniveau 2002 van 535.4 PJ naar 522.4 PJ per jaar) correspondeert met de verwachtingen (van 535.4 PJ naar 522.1 PJ).

De gemonitorde energieverbruiken 2004 en 2005 bij reële productie, worden eveneens in dit verslag behandeld.

2. CONCLUSIE

Via de aanpak van het benchmarkingconvenant wordt de maatstaf voor energie-efficiëntie van de Vlaamse energie-intensieve industrie in een internationale context geplaatst. Zo blijft er nog ruimte voor een verdere duurzame ontwikkeling, innovatie en groei binnen de geglobaliseerde en concurrentiële omgeving die we nu kennen.

Dit is een belangrijke voorwaarde voor het handhaven van de energie-intensieve industriële activiteit als belangrijke niet zomaar vervangbare welvaart- en tewerkstellingsfactor in het Vlaamse Gewest.

In dezelfde filosofie kon, mede dank zij het benchmarkingconvenant, de energie-intensieve industrie in Vlaanderen op een intelligente en toekomstgerichte wijze ingepast worden in het kader van het Europees systeem van verhandelbare emissierechten, dat op 1 januari 2005 van start ging.

Aldus worden de Vlaamse bedrijven geresponsabiliseerd en verlenen zo hun bijdrage aan de uitvoering van het Protocol van Kyoto.

¹ Inclusief de raffinaderijen, cokesproductie alsook het naar primaire energie omgerekende elektriciteitsverbruik.

JAARVERSLAG 2005

1 HET BENCHMARKINGCONVENANT

Aan de grote energie-intensieve vestigingen met een jaarlijks verbruik van ten minste 0,5 PJ en de vestigingen die onder de Europese richtlijn verhandelbare emissierechten vallen, vraagt de Vlaamse overheid hun eigen prestaties op het vlak van energie-efficiëntie te laten toetsen aan die van andere goedpresterende vestigingen op wereldschaal, of met andere woorden te laten benchmarken. Op basis hiervan worden voor de onderneming energie-efficiëntiedoelstellingen vastgelegd in een benchmarkingconvenant die daarvoor tegenprestaties van de overheid mag verwachten.

De bedoeling is te komen tot een maximale bijdrage van de bedrijven aan rationeel energieverbruik en aan de doelstellingen voor vermindering van de uitstoot van broeikasgassen onder het Protocol van Kyoto zonder de economische slagkracht van de Vlaamse ondernemingen in het gedrang te brengen.

1.1 Procedure en structuur

- De Vlaamse Regering keurde op 29 november 2002 het benchmarkingconvenant over energie-efficiëntie in de industrie en de bijhorende toelichtingnota goed.
- De Vlaamse Regering keurde op 14 februari 2003 een bijkomende verduidelijking goed.
- Het Verificatiebureau Benchmarking werd aangeduid als onafhankelijke organisatie die waakt over de correcte uitvoering van het benchmarkingsysteem door de bedrijven en alle daarbij horende berekeningen, hierover advies verleent en verslag uitbrengt.
- De Commissie Benchmarking is het bestuursorgaan van het benchmarkingconvenant en is verantwoordelijk voor de volledige uitvoering ervan. Alle ondertekenende partijen zijn er in vertegenwoordigd, meer bepaald de betrokken sectoren en de overheid.

1.2 Resultaatsverplichtingen van de ondernemingen

Zoveel mogelijk installaties van de deelnemende vestigingen dienen zo snel mogelijk, maar uiterlijk in 2012, tot de wereldtop te behoren op het gebied van energie-efficiëntie.

Na vaststelling van de wereldtop, becijfert een energieplan ook nog twee tussentijdse resultaatsverplichtingen inzake energie-efficiëntie, te behalen tegen respectievelijk eind 2005 en 2007. Dit gebeurt op basis van een studie, uitgevoerd door een niet aan de onderneming verbonden consultant, met volgende uitgangspunten:

- Alle maatregelen met een "Internal Rate of Return" (IRR) na belastingen van tenminste 15% moeten zo snel mogelijk, maar uiterlijk eind 2005 zijn genomen.
- Indien deze maatregelen onvoldoende zijn om de wereldtop te bereiken, dan moeten de minder rendabele maatregelen zo snel mogelijk, maar uiterlijk eind 2007 worden gerealiseerd. Hieronder worden maatregelen verstaan met een IRR na belastingen tussen 15 en 6%.
- In 2012 moet de wereldtop worden bereikt.

De wereldtop en het energie-efficiëntieplan worden om de vier jaar herzien. Als met de hierboven beschreven maatregelen de top niet kan worden bereikt tussen eind 2007 en eind 2012, zal de onderneming een andere aanvaardbare benadering of een urgentieplan hebben gerealiseerd met een gelijkwaardig resultaat op het gebied van energie-efficiëntie. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de verhandelbare emissierechten en flexibele mechanismen, voor zover de Vlaamse Regering hiervan de toepassingsmodaliteiten heeft vastgelegd.

1.3 Resultaatsverplichtingen van het Vlaamse Gewest

- De Vlaamse Regering engageert er zich toe om aan deze ondernemingen, voor wat betreft de betrokken vestigingen, geen rechtstreekse bijkomende Vlaamse maatregelen inzake energiebesparing of CO₂-reductie en geen specifieke Vlaamse energie- of CO₂-taks op te leggen.
- De Vlaamse Regering engageert er zich toe alles in het werk te stellen voor vrijstelling van analoge Belgische of Europese maatregelen.
- De Vlaamse Regering engageert er zich toe aan een bedrijf, dat kan aantonen dat het werkt conform de criteria gesteld in het benchmarkingconvenant energie-efficiëntie, de nodige emissierechten toe te kennen zodat het voldoet aan de Europese richtlijn inzake emissiehandel.
- De Vlaamse Regering engageert er zich toe om aanvullende Vlaamse steun tot de bevordering van energie-efficiëntie, in eerste instantie te richten op de ondernemingen die zijn toegetreden tot het benchmarkingconvenant.
- In de overheidscommunicatie zal aandacht worden besteed aan de positieve medewerking van de convenantondernemingen.

2 HET JAARVERSLAG

Volgens artikel 8, lid 2, rapporteert het Verificatiebureau jaarlijks aan de Commissie Benchmarking in geaggregeerde vorm over de uitvoering van de energieplannen en over de gerealiseerde verlaging van het specifiek energieverbruik van de betrokken vestigingen per sector dan wel per type installatie, alsmede de hiermee samenhangende vermeden CO₂-emissie.

Artikel 8 lid 3 van het benchmarkingconvenant stelt dat de Commissie Benchmarking jaarlijks, uiterlijk op 1 juli, over het voorafgaande jaar verslag dient uit te brengen aan de partijen en dat de ministers het Vlaams Parlement daarover zullen informeren. Artikel 14 bepaalt tevens dat dit verslag openbaar is.

Artikel 8 van het benchmarkingconvenant stelt tevens dat er geen tot een onderneming herleidbare gegevens in het rapport mogen staan of daaruit kunnen worden afgeleid.

In de verslaggeving worden volgende elementen behandeld:

- een vergelijking van:
 - enerzijds de concrete resultaten die het Verificatiebureau in geaggregeerde vorm heeft gerapporteerd aan de Commissie Benchmarking, meer bepaald inzake de gerealiseerde verlaging van het specifiek energieverbruik van de betrokken vestigingen per sector dan wel per type installatie;
 - anderzijds de vooruitzichten die het Verificatiebureau aan de Commissie Benchmarking heeft gerapporteerd inzake de verwachte verlaging van het specifiek energieverbruik;
- de daarmee samenhangende vermeden CO₂-emissies;
- zoals bepaald in artikel 9, een overzicht van de inspanningen van de overheid zoals bedoeld in artikel 12 van het benchmarkingconvenant.

3 HET VERWACHTE ENERGIEVERBRUIK

3.1 De energieplannen

De basis voor deze berekeningen zijn de "spreadsheets" of rekenbladen (energiebalans), horende bij het energieplan.

Conform artikel 5.1 van het benchmarkingconvenant dienen de bij het convenant aangesloten ondernemingen als onderdeel van hun resultaatsverplichting voor elke betrokken vestiging een energieplan op te stellen.

Volgens bijlage 4 van hetzelfde convenant dienen bij deze energieplannen o.m. de verwachte energiebalansen met de energieverbruiken over de periode 2002-2012 te worden toegevoegd.

Hieruit kan de evolutie van het verwachte specifieke energieverbruik en van de energieefficiëntie per vestiging worden afgeleid en via jaarlijkse monitoring worden opgevolgd.

Het essentiële element in het energieplan is de verlaging van het specifiek energieverbruik. Voor één installatie is dit makkelijk te definiëren, maar voor alle installaties van een vestiging of van meerdere vestigingen samen moet dit geaggregeerd worden met een eenvoudige rekenregel. Deze regel bestaat erin om het verloop van het energieverbruik "**bij constante productie**" te bepalen. Hierbij worden voor elke installatie de productiehoeveelheid van het startjaar 2002 geënt op het specifiek energieverbruik van de opeenvolgende jaren, dan gesommeerd per vestiging en geaggregeerd in groepen.

Deze keuze heeft een tekortkoming. Indien een bestaande installatie in een bepaald jaar wordt stilgelegd, of indien een nieuwe installatie in een bepaald jaar wordt opgestart, moet de cijferreeks worden aangevuld met constante specifieke verbruiken voor de ontbrekende jaren. Indien de productie op een installatie wordt afgebouwd en op een andere (nieuwere, efficiëntere,...) wordt opgevoerd, komt dit niet tot uiting in de berekening "**met constante productie**". Deze tekortkoming is onvermijdelijk en kan slechts verminderd worden door na enkele jaren een nieuw referentiejaar te nemen.

Tijdens de opstart van het convenant is in de Commissie Benchmarking gesteld dat de hoger genoemde tijdseffecten geen vertekening mochten geven van de wereldtop en de afstand tot de wereldtop. Deze berekeningen werden daarom jaar per jaar overgedaan, ditmaal "**bij geplande productie**".

De resultaten van de hierboven besproken aanpak is neergelegd in de rekenbladen die de bedrijven hebben opgesteld bij hun energieplan. Deze rekenbladen bevatten een energiebalans van elk jaar, waarin de hiernavolgende drie categorieën een rol kunnen spelen:

- het productievolume;
- de gespecificeerde maatregelen (berekend in de projectfiches horende bij het energieplan);
- de effecten buiten de gespecificeerde maatregelen, bijvoorbeeld:
 - het specifiek energieverbruik wordt beïnvloed door een wijziging van productievolume (meestal een daling van het specifiek eindverbruik als gevolg van groei);
 - het specifiek energieverbruik wordt beïnvloed (meestal een stijging) als gevolg van milieueisen of verhoogde kwaliteitseisen;

- verbeteringen, of kleinere maatregelen, die wel in de rekenbladen zijn opgenomen, maar niet in projectfiches voor gespecificeerde maatregelen.

De rapportering "bij constante productie" omvat de laatste twee categorieën.

De rapportering "bij geplande productie" omvat de drie hogergenoemde categorieën.

Deze energieplannen voor de periode 2002-2012 werden op stand 15.04.2005 in geaggregeerde vorm globaal en onderverdeeld tot op sectorniveau opgenomen in het jaarverslag CB 2004.

Ze waren toen gebaseerd op de geverifieerde energieplannen van 164 van de 178 conventbedrijven.

Geraamd wordt dat aldus ca. 98% van het energieverbruik van de 178 conventbedrijven was in kaart gebracht.

Er wordt geaggregeerd in volgende groepen:

0	=	Alle bedrijven
1	=	Chemie
2	=	Raffinaderijen en staalbedrijven (deze zijn samengenomen om de betrouwbaarheid van de gegevens op het niveau onderneming te waarborgen)
3	=	Papier
4	=	Voeding
5	=	Metaal
6	=	Textiel
7	=	Keramisch
8	=	Hout
9	=	Glas, Zandgroeven, diversen

3.2 De actualisatie van de energieplannen

Onder meer met betrekking tot de voorbereidingen van de volgende allocatieronde inzake de emissierechten dienden de energieplannen regelmatig te worden geactualiseerd.

Zo was het bijvoorbeeld toegestaan dat ondernemingen hun energieplan in 2004 zouden afwerken voor het gedeelte brandstoffen en in 2005 voor de extern aangekochte elektriciteit. De rapportering van het Verificatiebureau alsook de rapportering van de Commissie Benchmarking is in dit jaarverslag 2005 wat dat aspect van de energieplannen betreft ditmaal volledig.

Nog andere actualisaties vinden hun belangrijkste oorzaak in het feit dat intussen:

- voor de gezamenlijk voorgestelde sectoren raffinaderijen en staalbedrijven de geproduceerde en doorverkochte recuperatiebrandstof hoogovengas nu als energieverbruik dient te worden meegeteld en derhalve in de energieplannen werden opgenomen;
- een verhoging is ontstaan ingevolge nieuw toegetreden bedrijven.

4 DE MONITORING

4.1 Monitoring 2004

De monitoring 2004 was gebaseerd op de geverifieerde data van 167 vestigingen met datastand 06.02.2006 (met name 166 gemonitorde bedrijven + 1 uitgetreden bedrijf):

- aantal monitoringverslagen ingediend	: 166
- aantal bedrijven in vertraging met het monitoringverslag	: 0
- aantal bedrijven in vertraging met het energieplan	: 3
- aantal bedrijven dat later is toegetreden	: 8
- aantal bedrijven waarvan de economische activiteit stilligt	: <u>2</u>
- aantal toegetreden bedrijven	: 179
- aantal uitgetreden bedrijven	: <u>1</u>
	180

Om consistentieredenen wordt een bedrijf dat gesloten werd, toch in de statistiek behouden.²

De onderhavige tabel is gebaseerd op de recentste datastand 10.10.2006. Ze wijkt enigszins af van de gegevens in het eerdere jaarbericht CB 2005 met stand 16.06.2006 omdat sindsdien data van intussen bijkomende goedgekeurde energieplannen konden worden opgenomen. Voor deze bedrijven met energieplan die geen monitoringverslag 2004 hebben, werden de plangegevens van 2004 tijdelijk overgenomen in de monitoring.

Tabel: Toetsing plan-/monitoringdata energieverbruiken 2004

Energieverbruik 2004 in PJ per jaar	Bij constante productie op niveau 2002		Bij geplande productie	Bij reële productie
	Plan	Monitoring	Plan	Monitoring
0. Alle vestigingen	530.1	528.7	572.8	547.3
1. Chemie	236.5	238.1	246,0	234.9
2. Raffinaderijen, Staal	182,9	181,9	210,8	199,2
3. Papier	17,4	17,0	18,0	18,0
4. Voeding	23,2	23,0	25,0	23.9
5. Metaal	38.1	37,5	38,8	38,3
6. Textiel	11,04	10.71	11,17	11.02
7. Keramisch	7,70	7.47	8,88	8.32
8. Hout	6,99	6,97	7,48	7,37
9. Glas, Zand, Diversen	6,32	6.02	6,71	6.25

² Dit zal ook in de toekomst zo worden toegepast om bijvoorbeeld een fusie van bedrijfsactiviteiten realistisch weer te geven.

Wanneer men de in de huidige tabel gerapporteerde plan- en monitoringgetallen toetst aan de voorlopige resultaten zoals voorgesteld in het jaarverslag Commissie Benchmarking 2004 stelt men belangrijke verschillen vast.

De belangrijkste oorzaak vinden we in de in onderdeel 3.2 "De actualisatie van de energieplannen" hierboven reeds besproken elementen.

Omwille van het verzekeren van de toetsbaarheid gepland/reëel energieverbruik werd met al deze elementen eveneens rekening gehouden bij het samenstellen van de monitoringresultaten.

Intussen werd op 06.02.2006 de verificatie van de monitoring 2004 volledig afgesloten. Er werden vanuit die hoek nauwelijks afwijkingen vastgesteld ten opzichte van de tussenresultaten van 15.04.2005 die eerder gerapporteerd werden in het jaarverslag 2004.

Zoals uit het jaarverslag 2004 reeds kon worden afgeleid, toont nu ook de definitief afgeronde monitoring 2004 aan dat de energie-efficiëntie in 2004 correspondeert met de verwachtingen zoals voorzien in de energieplannen.

Met datastand 10.10.2006 was ,voor wat betreft het globale energieverbruik 2004 herleid naar het productieniveau 2002, t.o.v. het referentiejaar 2002 een daling gepland van 1,0 % (energieverbruik bij constante productie op niveau 2002 van 535.4 PJ naar 530.1 PJ per jaar in 2004). Volgens de monitoring was de daling 1.25 % (van 535.4 naar 528.7 PJ per jaar).

Het globale gemonitorde energieverbruik ligt in 2004 4.4 % lager (van 572.8 naar 547.3 PJ) dan het geplande verbruik. Vermits de energie-efficiëntie quasi volgens plan is geëvolueerd, is dit hoofdzakelijk het gevolg van een lagere gerealiseerde groei.

4.2 Monitoring 2005

De monitoring 2005 is gebaseerd op de nog niet volledig geverifieerde data van 175 vestigingen.

De stand van zaken was op 10.10.2006:

- aantal monitoringverslagen ingediend	: 168
- aantal bedrijven in vertraging met energieplan en monitoringverslag	: 1
- aantal bedrijven dat in vertraging was met het energieplan en nu nog geen monitoring heeft	: 2
- aantal bedrijven dat later is toegetreden, reeds een energieplan heeft, maar nog geen monitoring	: 4
- aantal bedrijven waarvan de economische activiteit stilligt	: 2
- aantal bedrijven dat recent is toegetreden en nog geen energieplan of monitoringplan heeft	: <u>10</u>
- aantal toegetreden bedrijven	187
- aantal uitgetreden bedrijven	: <u>- 1</u>
	: 188

Voor de zes bedrijven met energieplan die nog geen monitoringverslag hebben, werden tijdelijk de plangegevens van 2005 overgenomen in de monitoring.

Het huidig verslag over de monitoring 2005 behandelt dus 168 + 6 convenantbedrijven (2 met vertraging en 4 later toegetreden), plus 1 bedrijf dat stilgelegd is, in totaal 175 bedrijven. In het eerdere jaarbericht CB 2005 van 16.06.2006 waren het er in totaal 174.

De samenvatting van de cijferresultaten 2005 is in de tabel hieronder globaal en per sector met datastand 10.10.2006 weergegeven. Ze wijken enigszins af van de gegevens in het eerdere jaarbericht CB 2005 met stand 16.06.2006 omdat sindsdien data van intussen bijkomende goedgekeurde energieplannen konden worden opgenomen.

Tabel: Toetsing plan-/monitoringdata energieverbruiken 2005

Energieverbruik 2005 (in PJ)	Bij constante productie op niveau 2002		Bij geplande productie	Bij reële productie
	Plan	Monitoring	Plan	Monitoring
0. Alle vestigingen	522.1	522.4	582.4	537.6
1. Chemie	232.9	234.3	255.1	241.2
2. Raffinaderijen, Staal	180,7	179.7	210.4	187,3
3. Papier	17,0	16.7	18,8	16,6
4. Voeding	22.1	22.9	24.7	23,8
5. Metaal	37.6	37.3	38.8	36.2
6. Textiel	10,92	10.71	10,75	10.03
7. Keramisch	7,66	7.69	9,65	8.80
8. Hout	6,98	6.97	7,46	7,24
9. Glas, Zand, Diversen	6,26	6.13	6,68	6.36

Uit de resultaten over het gemonitorde verbruik 2005 kan men reeds afleiden dat net zoals in 2004 de groei van het energieverbruik in 2005 lager is dan gepland. Het energieverbruik in 2005 lag volgens de monitoring 7,7% lager (reëel 537.6 PJ i.p.v. gepland 582.4 PJ) dan gepland.

4.3 Timing van de monitoringrapporten

De inspanningen verbonden aan het monitoringproces en aan de validatie ervan zijn voor de ondernemingen en voor het Verificatiebureau groter dan aanvankelijk vooropgesteld.

De tijdsplanning zoals voorzien in het benchmarkingconvenant tussen het inleveren van de monitoringresultaten door de ondernemingen aan het Verificatiebureau (1 april art.7 lid 1) en het inleveren van het jaarverslag Commissie Benchmarking (1 juli art.8 lid 3) laat niet toe om de verificatie en datavalidatie tijdig en volledig af te ronden.

De Commissie Benchmarking stelt derhalve aan de partijen voor om het jaarverslag voortaan tegen 1 december in plaats van 1 juli aan de partijen over te maken.

5 DE GRAFIEKEN ENERGIEVERBRUIKEN ENERGIEPLAN / MONITORING

In de hierna volgende grafieken "Energieverbruiken energieplan/monitoring" worden telkens weergegeven, zowel voor de energieverbruiken op constant productieniveau van het referentiejaar 2002 als voor geplande/reële productie: (stand 10.10.2006)

- het verloop van de wereldtop, gecorrigeerd;
- de evolutie van het energieverbruik van de bedrijven volgens de energieplannen;
- de evolutie van het energieverbruik in de vestigingen overeenkomstig de monitoring.

Hierin is de monitoring:

- voor de jaren 2002 en 2003 gelijk genomen aan de respectievelijke plangegevens, wat overeenkomt met de praktische aanpak van de invulling van de energieplannen;
- voor het jaar 2004 voor wat betreft de monitoringrapporten volledig geverifieerd zowel voor constante als voor de geplande/reële productie;
- voor het jaar 2005, intussen niet enkel voor de geplande productie opgesteld en geverifieerd (zie jaarbericht CB 2005 stand 16.06.2006), maar werden ook de monitoringgrafieken bij constante productie opgesteld en geverifieerd.

In het jaarverslag 2004 werd het verbruik van de installaties vóór en ná correctie weergegeven. De procescorrecties zijn noodzakelijk om deze energieverbruiken aan de wereldtop uit de benchmark te kunnen toetsen. Omdat voortaan het monitoringresultaat rechtstreeks vergeleken wordt met de plangegevens is het wenselijk voor beide grafieken alleen de data zonder correcties te bekijken. Daarentegen wordt de procescorrectie nu toegepast op de grafiek van de wereldtop. Aldus kunnen alle grafieken aan elkaar worden getoetst.

De grafieken van de sector chemie worden nu voorgesteld inclusief polyolefines.

5.0 Alle bedrijven

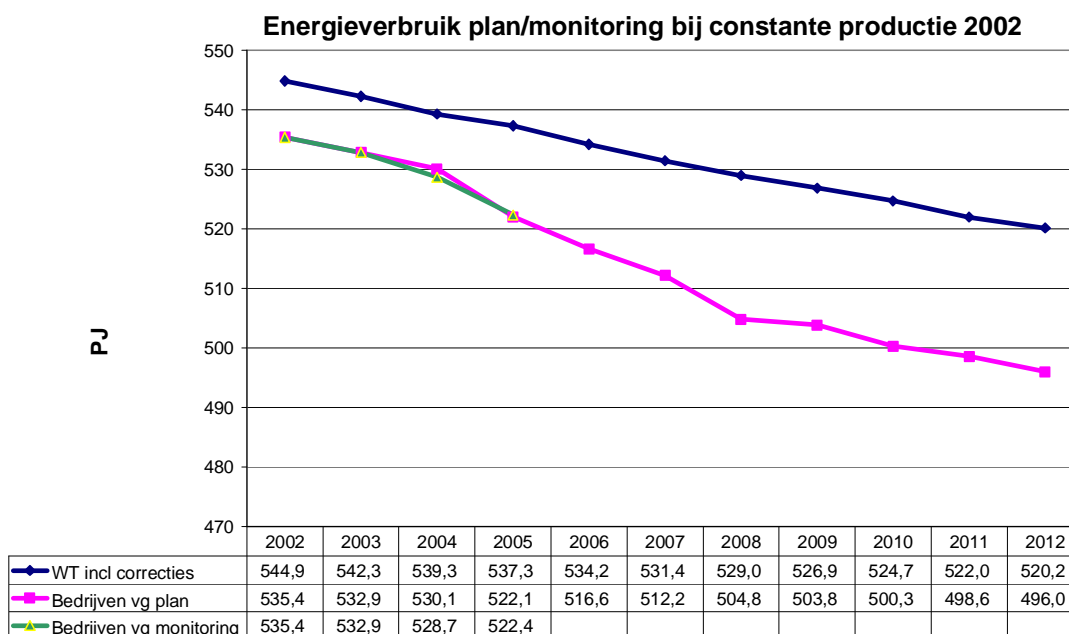

Fig. 5.0.1 : Energieverbruik van alle bedrijven , bij constante productie

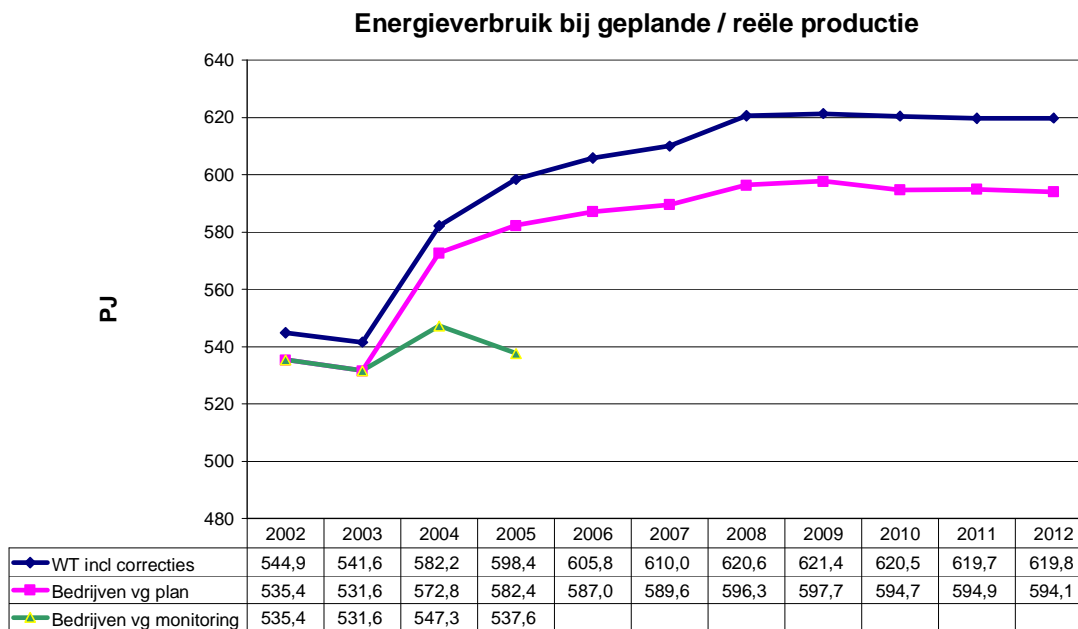

Fig. 5.0.2 : Gepland/reëel energieverbruik van alle bedrijven

5.1 Chemie

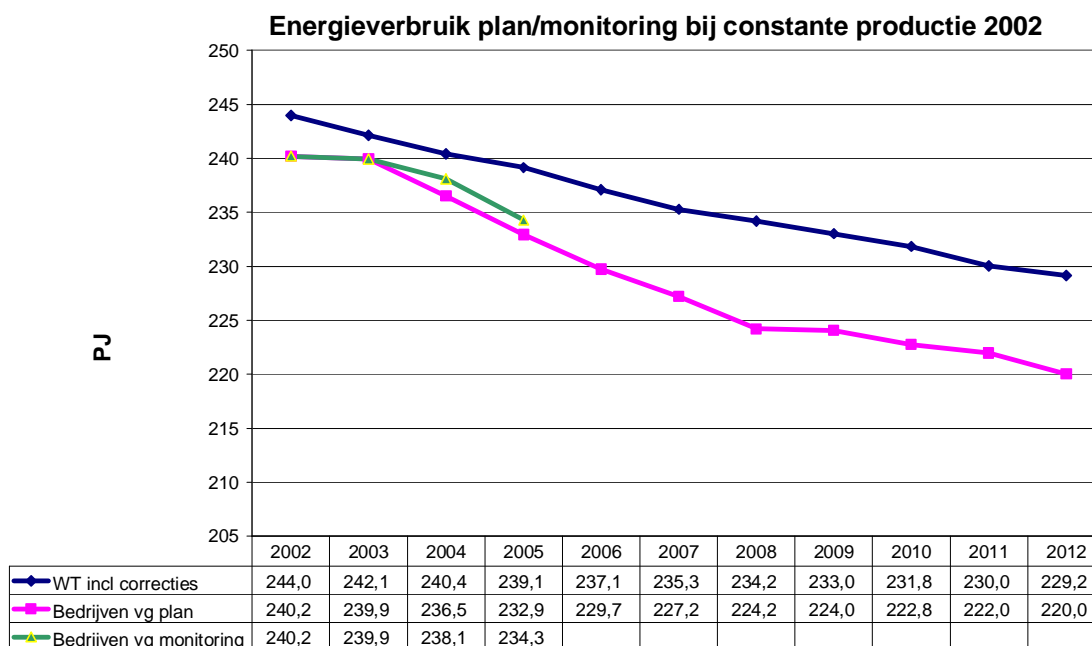

Fig. 5.1.1 : Energieverbruik bij constante productie van de chemiebedrijven

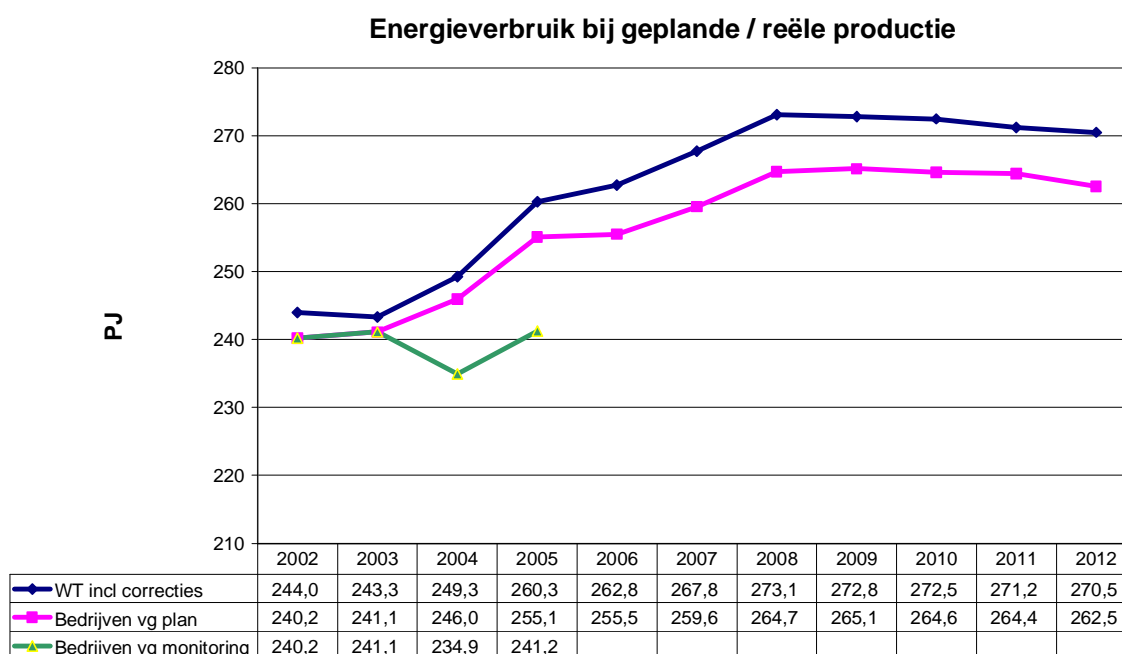

Fig. 5.1.2 : Energieverbruik bij geplande/reële productie van de chemiebedrijven

5.2 Raffinaderijen en Staal

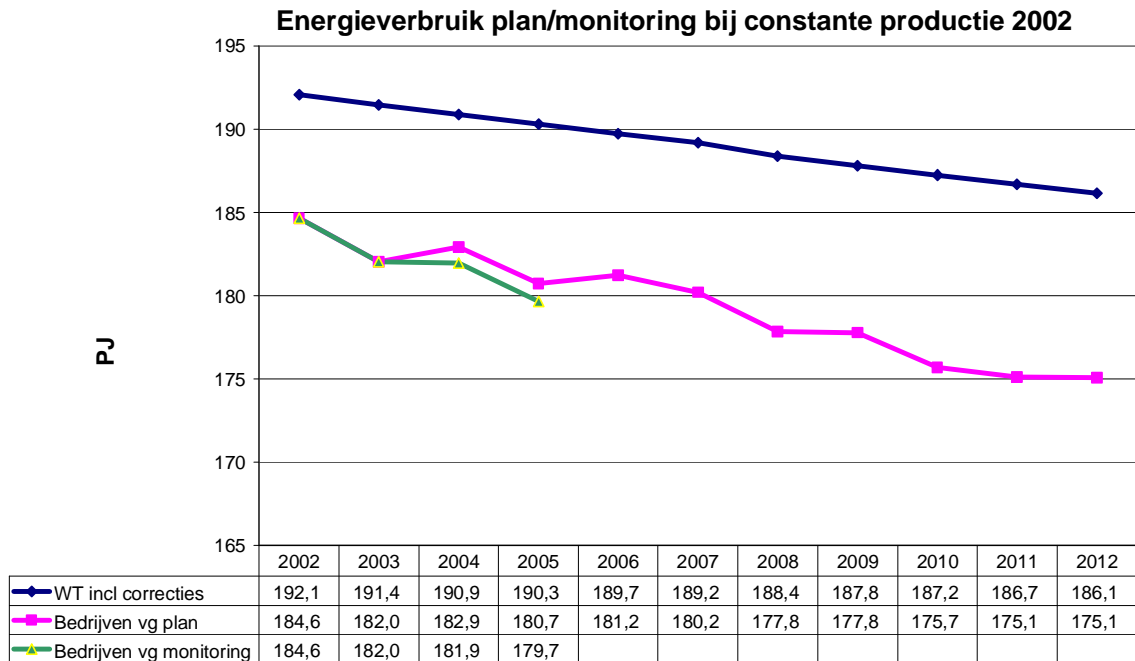

Fig. 5.2.1 : Energieverbruik bij constante productie van de raffinaderijen en staal

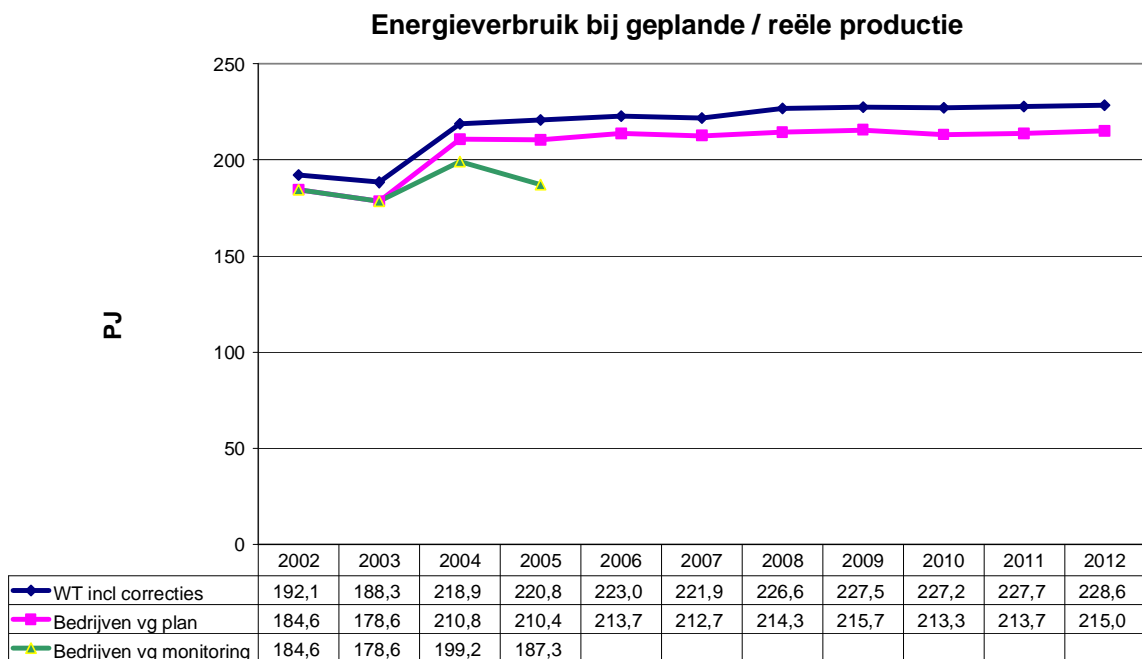

Fig. 5.2.2 : Energieverbruik bij geplande/reële productie van de raffinaderijen en staal

5.3 Papier

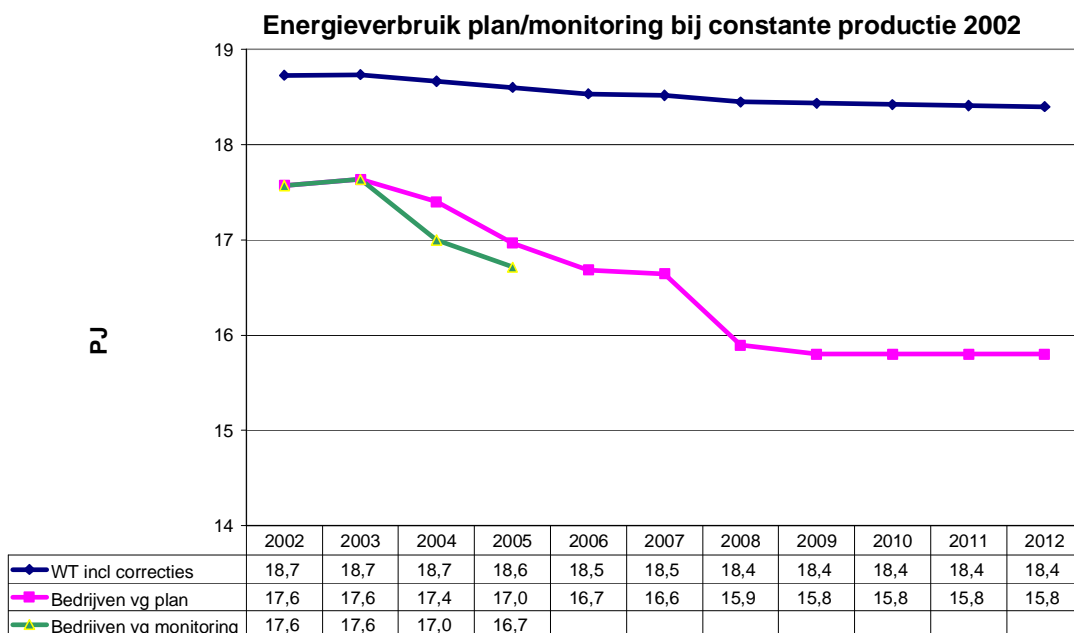

Fig. 5.3.1 : Energieverbruik bij constante productie van de papierbedrijven

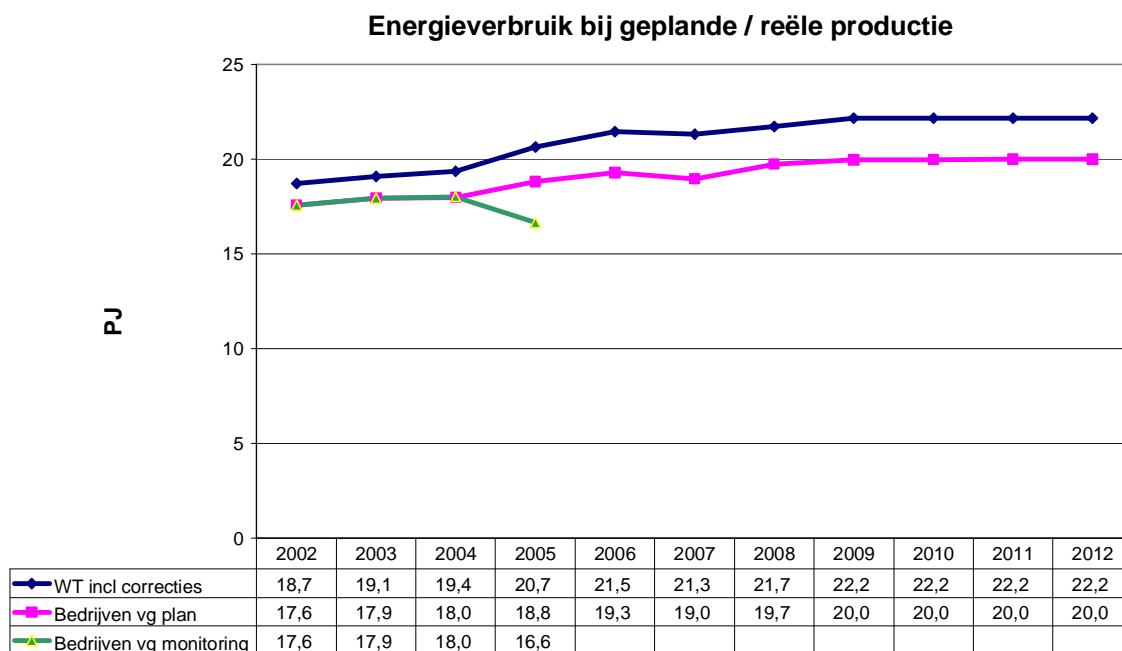

Fig. 5.3.2 : Energieverbruik bij geplande/reële productie van de papierbedrijven

5.4 Voeding

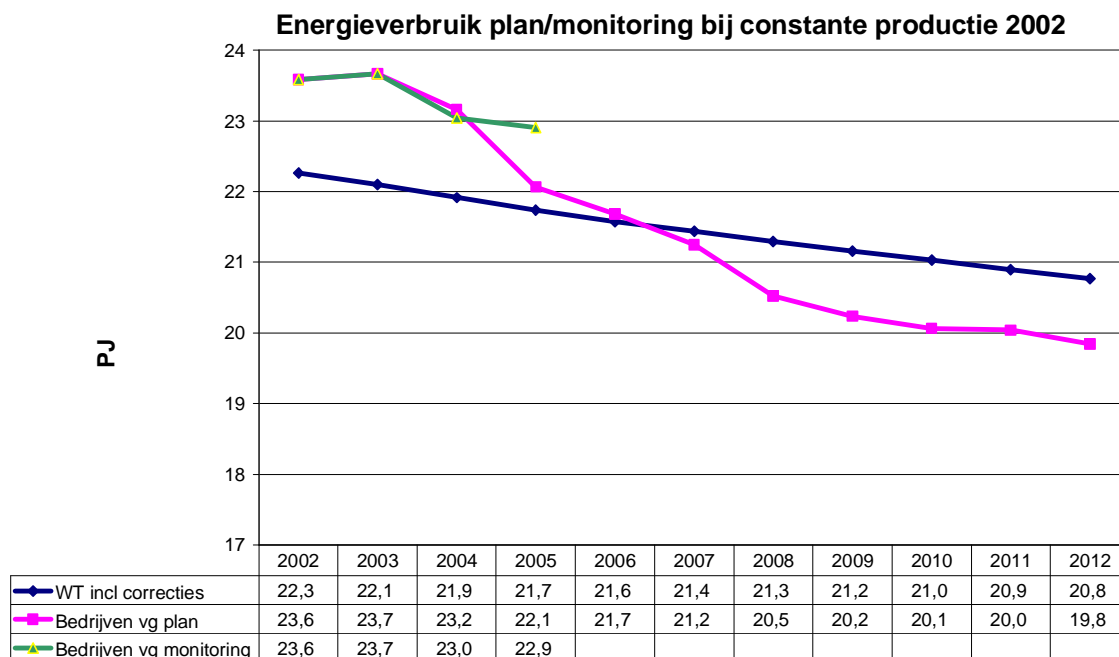

Fig. 5.4.1 : Energieverbruik bij constante productie van de voedingsbedrijven

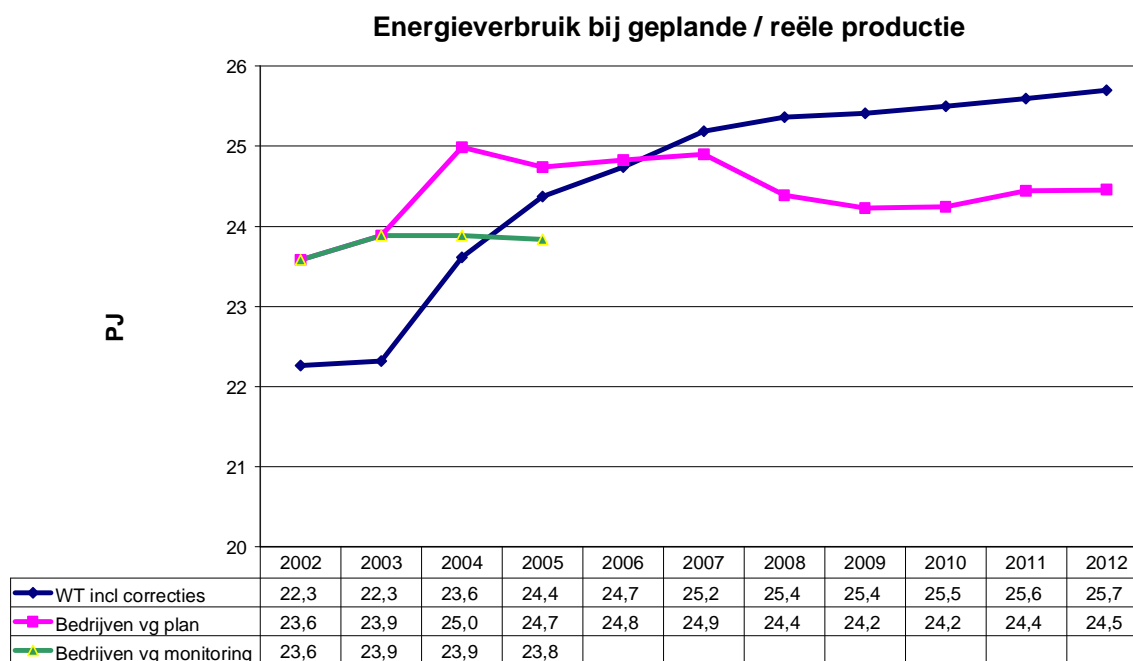

Fig. 5.4.2 : Energieverbruik bij geplande/reële productie van de voedingsbedrijven

5.5 Metaal

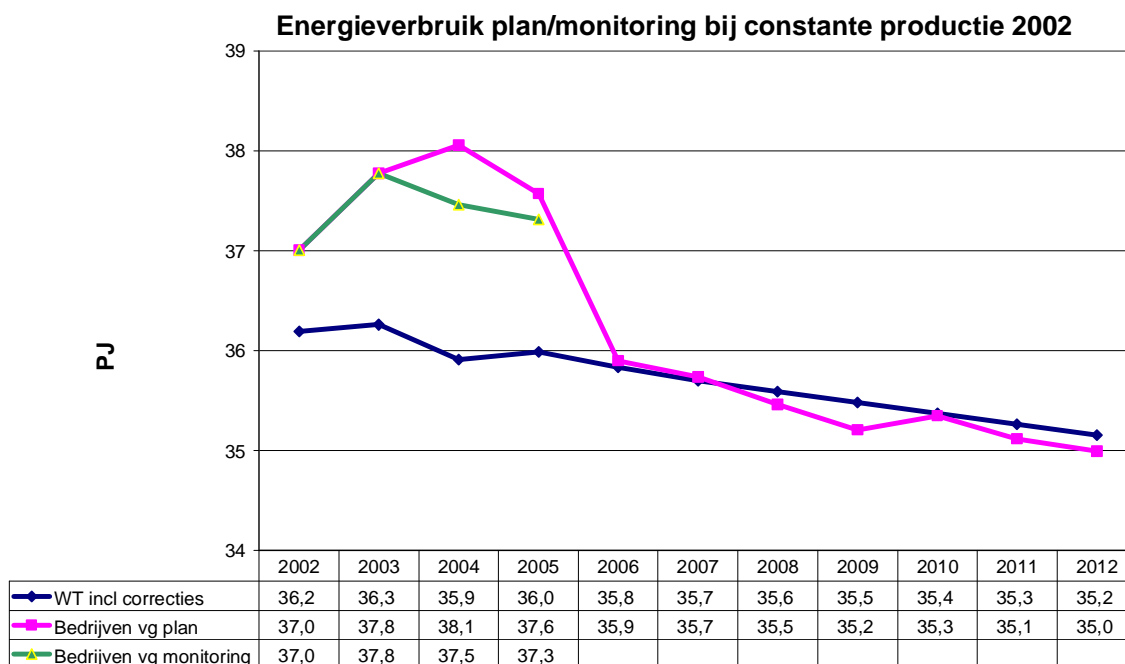

Fig. 5.5.1 : Energieverbruik bij constante productie van de metaalbedrijven

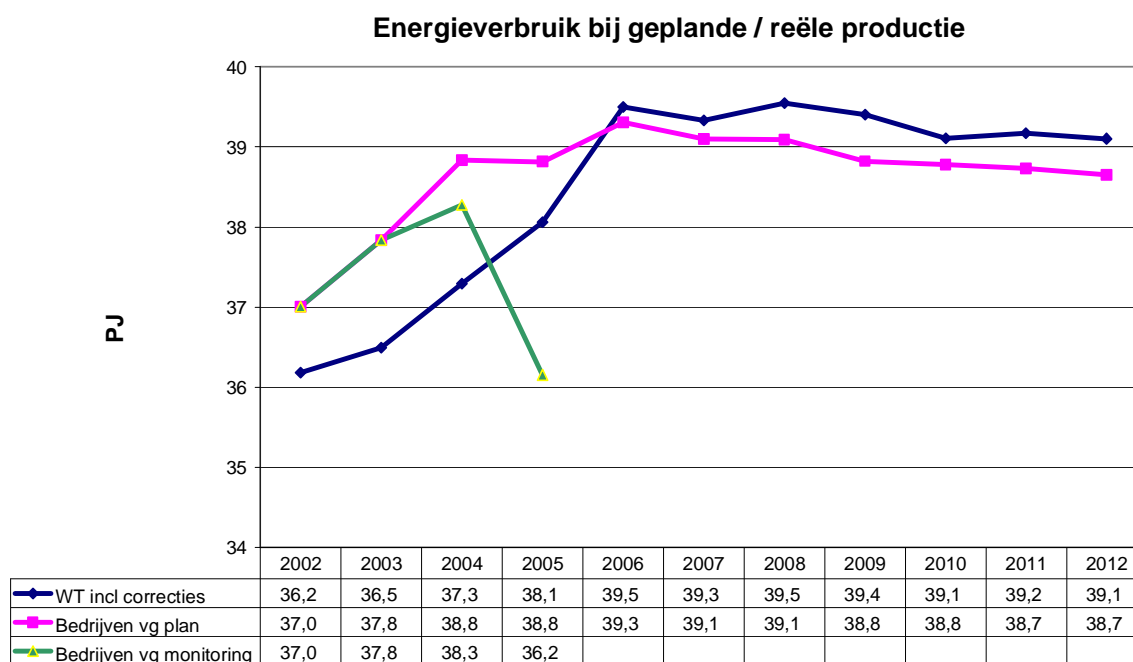

Fig. 5.5.2 : Energieverbruik bij geplande/reële productie van de metaalbedrijven

5.6 Textiel

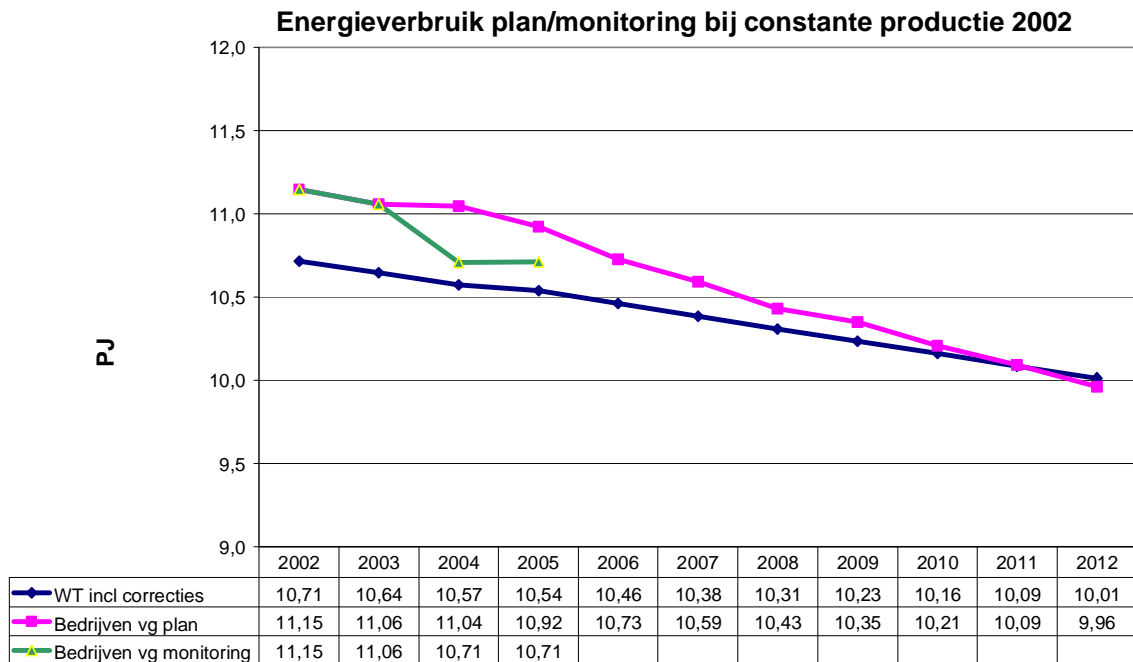

Fig.5.6.1 : Energieverbruik bij constante productie van de textielbedrijven

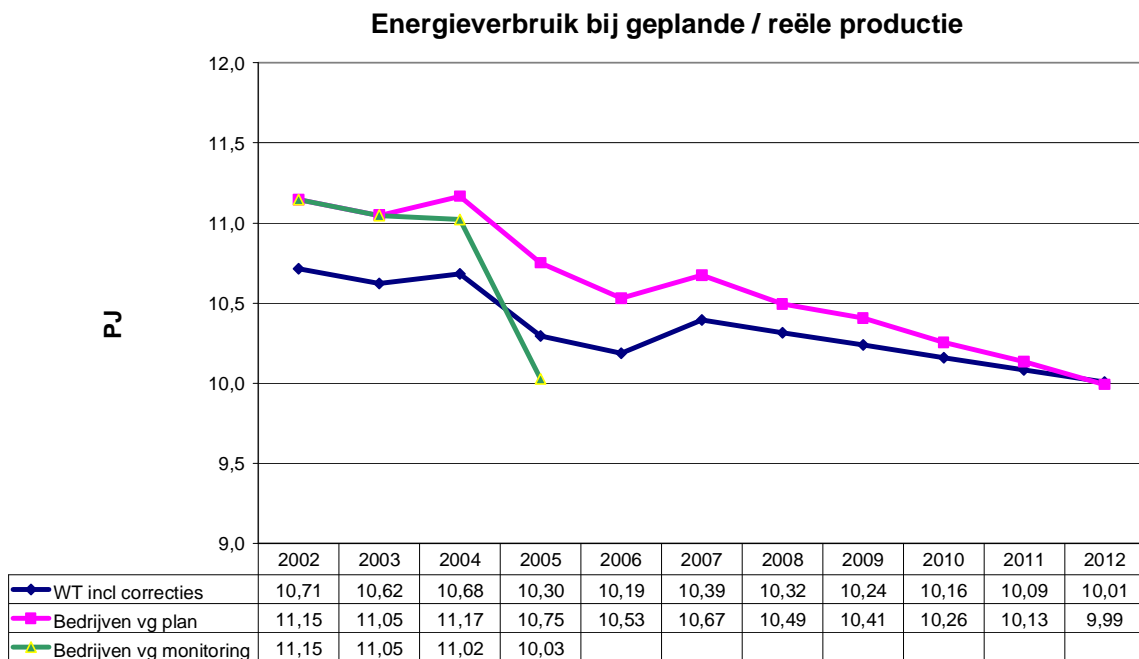

Fig. 5.6.2 : Energieverbruik bij geplande/reële productie van de textielbedrijven

5.7 Keramische sector

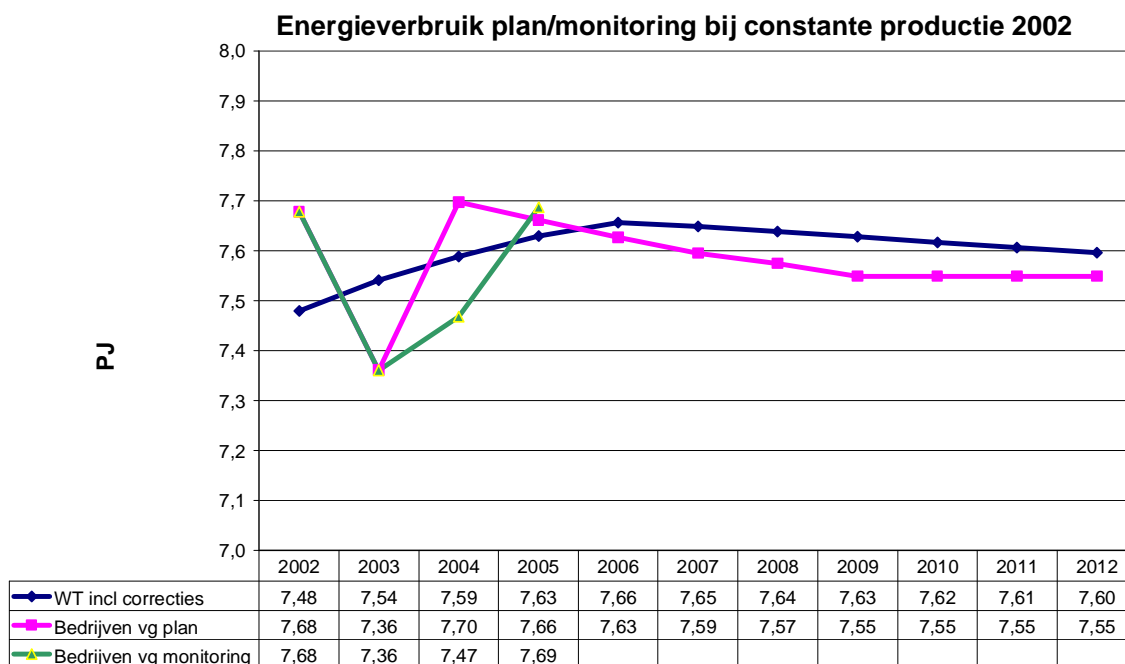

Fig. 5.7.1 : Energieverbruik bij constante productie van de keramische sector

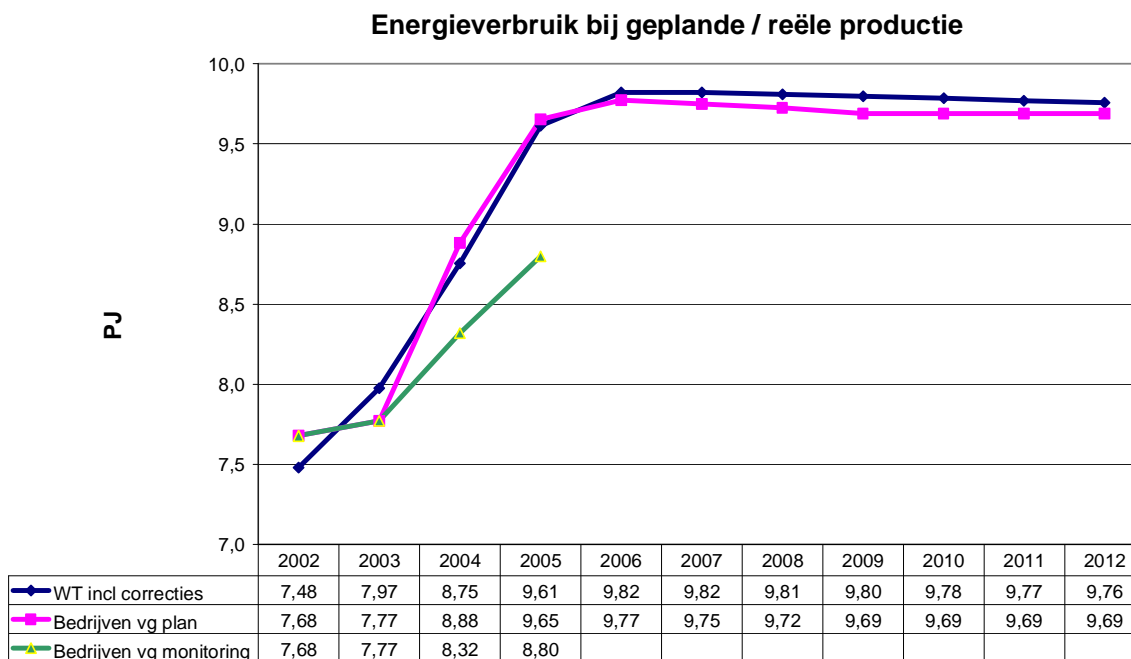

Fig. 5.7.2 : Energieverbruik bij geplande/reële productie van de keramische sector

5.8 Hout (spaanplaatbedrijven)

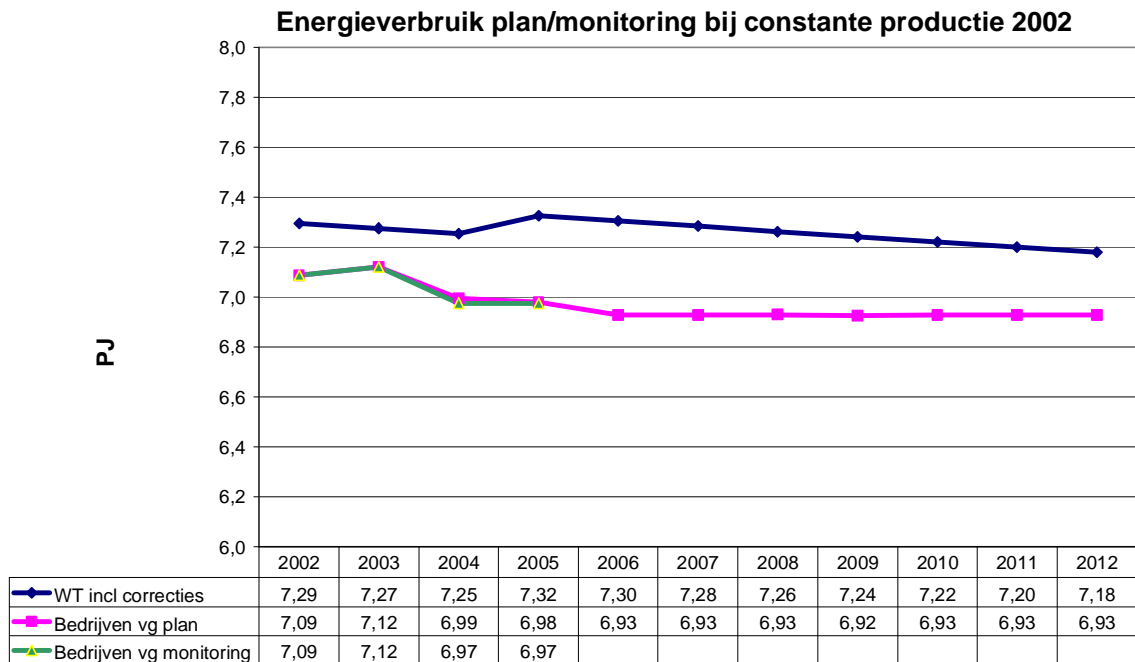

Fig. 5.8.1 : Energieverbruik bij constante productie van de hout- en spaanplaatbedrijven

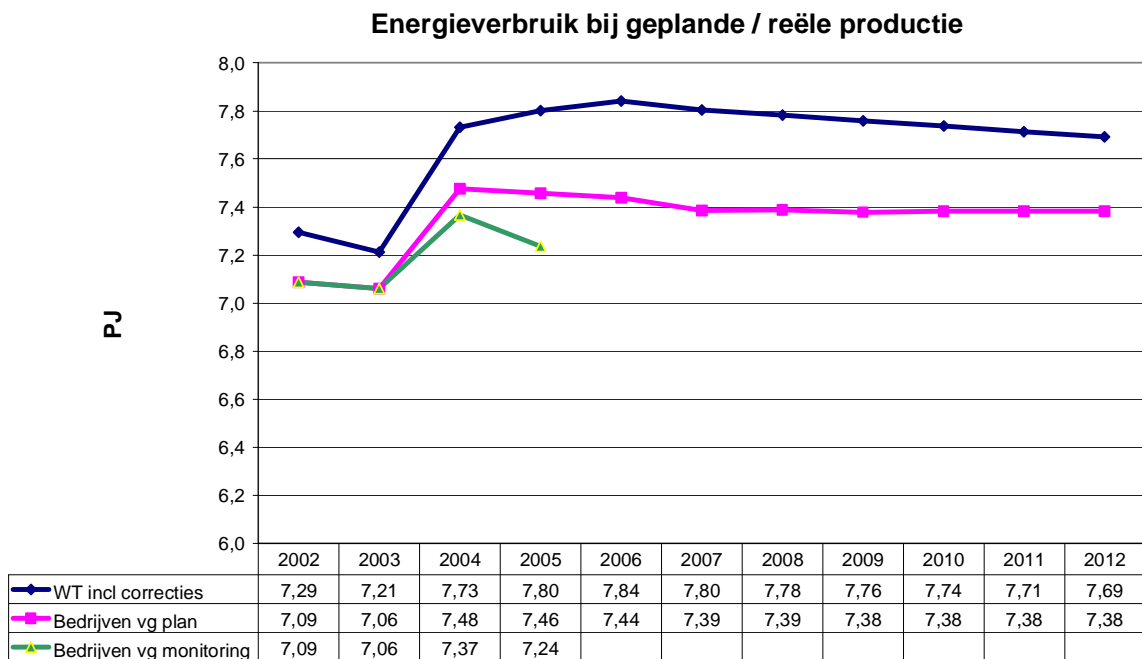

Fig. 5.8.2 : Energieverbruik bij geplande/reële productie van de hout- en spaanplaatbedrijven

5.9 Glas, zandgroeven, diversen

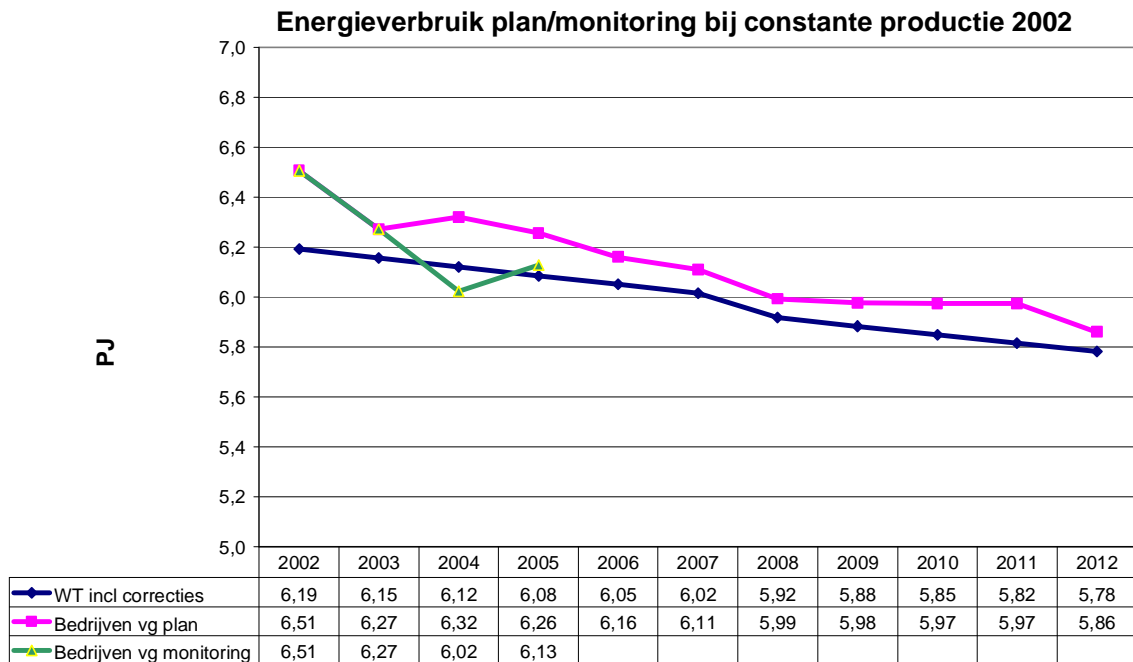

Fig. 5.9.1 : Energieverbruik bij constante productie bij glas, zand en diversen

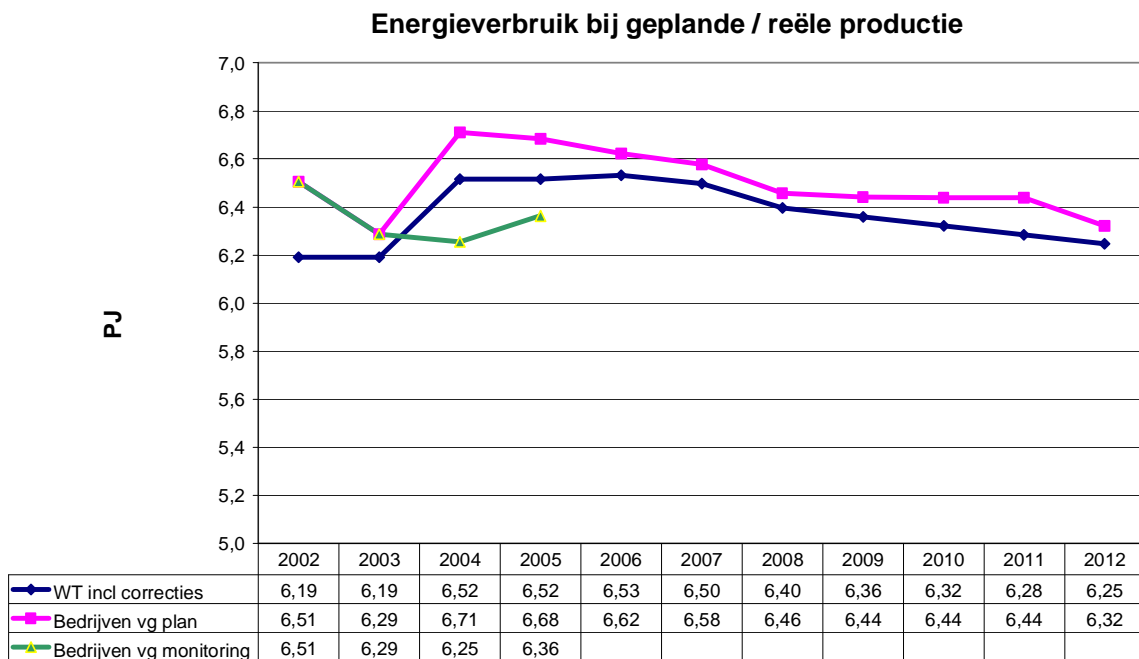

Fig. 5.9.2 : Energieverbruik bij geplande/reële productie bij glas, zand en diversen

6 DE CO₂-EMISSIES

6.1 Verwachte CO₂-emissie conform het energieplan

Energiebesparingen als gevolg van deelname aan het benchmarkingconvenant leiden tot minder CO₂-uitstoot wat een bijdrage levert aan de CO₂-emissievermindering waartoe België zich verbonden heeft in kader van het Protocol van Kyoto. CO₂-besparing is een essentiële doelstelling van het convenant. In dit deel 6 "CO₂-emissies" wordt het verloop weergegeven van de CO₂-emissie met en zonder maatregelen, alsook voor de duidelijkheid de vermindering van de CO₂-emissie door deze maatregelen. Dit wordt geaggregeerd voorgesteld voor alle vestigingen. Tevens wordt een opsplitsing gegeven van de CO₂-emissievermindering door elektriciteitsbesparing en brandstofbesparing.

6.1.1 Evolutie van de CO₂-emissie op basis van de maatregelen

Figuur 6.1.1 geeft, op basis van de energieplannen met gegevensstand 10.10.2006, weer hoe de CO₂-uitstoot evolueert bij geplande productie.

Zonder de (gespecificeerde) maatregelen uit het convenant zou de CO₂-emissie stijgen van 36.13 Mton in 2002 naar 42.69 Mton in 2012. (dus 18,1% stijging)

Met maatregelen stijgt de emissie tot 40.17 Mton in 2012; dit betekent een absolute stijging van 11.2 %.

De gespecificeerde maatregelen in het convenant laten dus toe 2.52 Mton CO₂-emissie te vermijden.

Hoe die vermindering in emissie gerealiseerd wordt tussen 2002 en 2012 kan men aflezen uit het staafdiagram van figuur 6.1.1 op de rechterschaal.

Aldus zien we op basis van de geplande maatregelen dat er in 2004 0,36 megaton wordt verwacht, in 2005 0.95 megaton, in 2008 1.86 megaton en in 2012 2.52 megaton.

Wanneer men de huidige grafieken (datastand 10.10.2006) toetst aan deze zoals voorgesteld in het jaarverslag Commissie Benchmarking 2004 (datastand 15.04.2005) stelt men enige verschillen vast.

De belangrijkste oorzaak vinden we in de in onderdeel 3.2 "De actualisatie van de energieplannen" hierboven reeds besproken elementen.

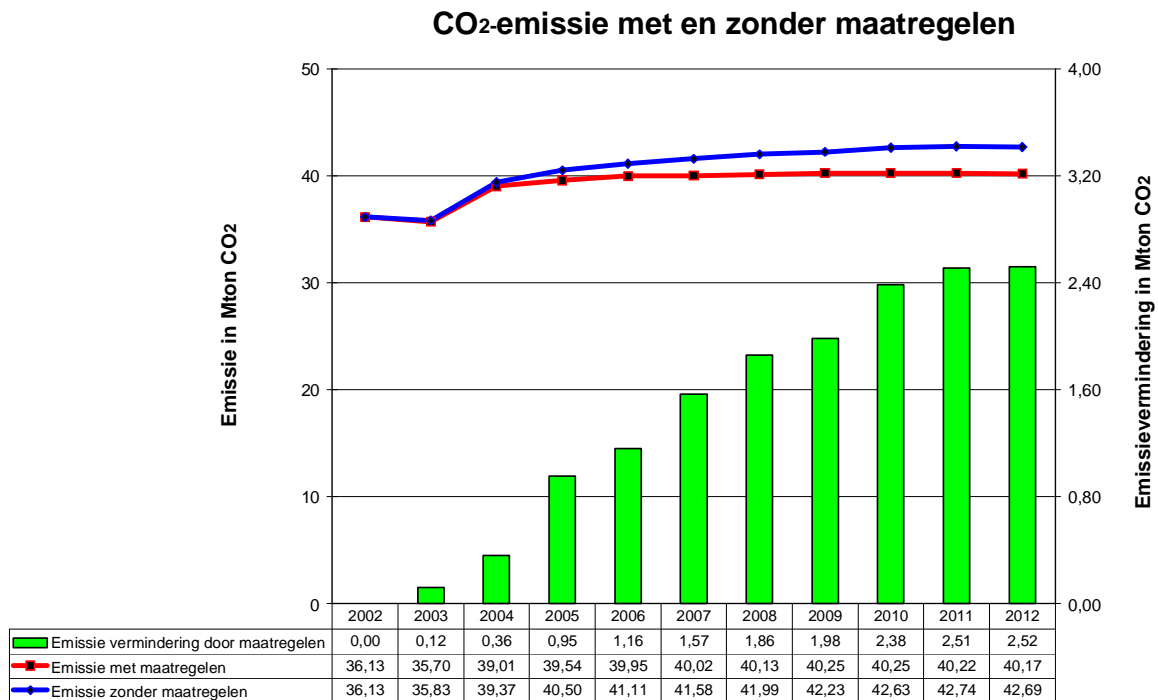

Fig. 6.1.1. CO₂-emissies met en zonder maatregelen en verminderingen in CO₂-emissies (stand 10.10.2006)

6.1.2 Evolutie van de CO₂-emissievermindering op basis van de energiebalansen

Om dubbeltellingen bij een eventuele aggregatie met de transformatie-industrie te vermijden is het van belang om de CO₂-emissieverminderingen door elektriciteitsbesparing apart te kennen. Dit kan niet afgeleid worden uit de berekening van de gespecificeerde maatregelen, omdat hierin niet alle nodige gegevens beschikbaar zijn.

De berekening kan wel uitgevoerd worden vanuit de verwachte energiebalansen uit de rekenbladen van de bedrijven.

Figuur 6.1.2 hieronder geeft op basis van de gegevens, stand 10.10.2006, de opsplitsing in CO₂-emissievermindering door elektriciteitsbesparing en door brandstofbesparing, inbegrepen de effecten buiten de gespecificeerde maatregelen. (definitie: zie hoofdstuk 3 'Het verwachte energieverbruik')

Men mag aannemen dat de splitsingsverhouding ook mag toegepast worden op de gespecificeerde maatregelen.

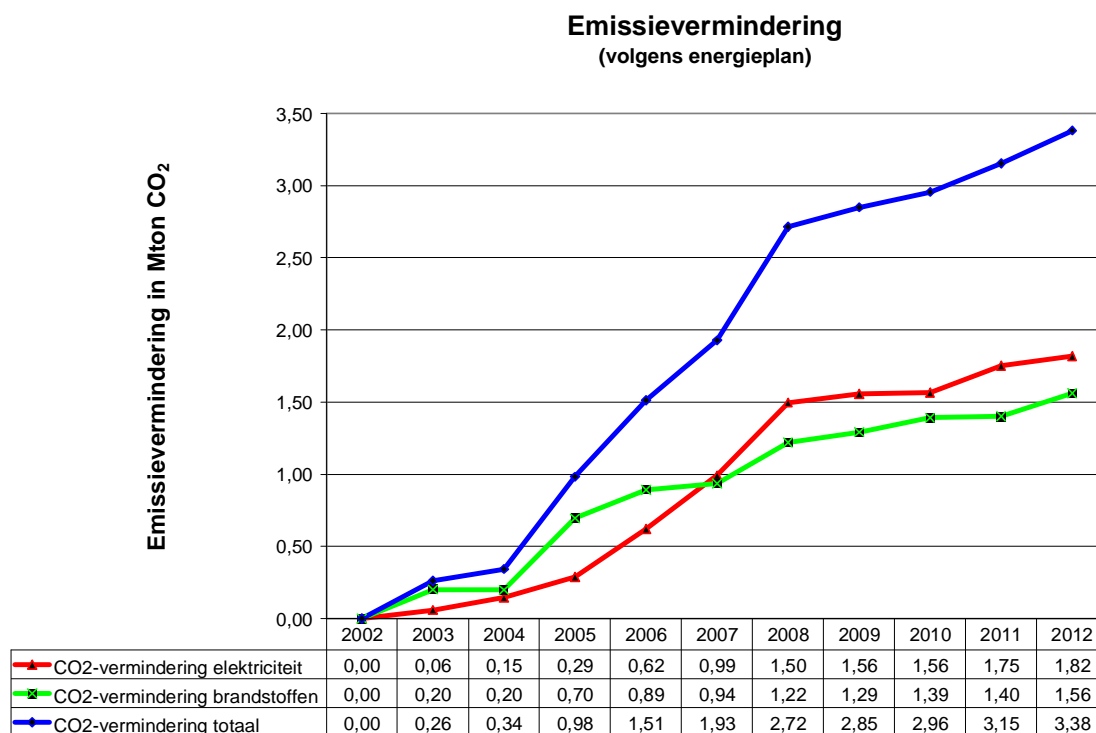

Fig. 6.1.2 : Opsplitsing van de CO₂-emissieverminderingen door elektriciteitsbesparing en door besparing op brandstoffen, inbegrepen de effecten buiten de gespecificeerde maatregelen (stand 10.10.2006)

Bij deze resultaten dient het volgende te worden opgemerkt:

- de CO₂-besparing in 2012 is 3.38 Mton/jaar, inbegrepen de effecten buiten de gespecificeerde maatregelen; dit moet vergeleken worden met de 2.52 Mton/jaar voor de gespecificeerde maatregelen alleen;
- het CO₂-kengetal voor elektriciteit dat hier is toegepast, bedraagt 760g CO₂/kWh;
- de CO₂-emissievermindering door elektriciteitsbesparing behelst zowel de aangekochte als de zelf geproduceerde elektriciteit. De zelf geproduceerde elektriciteit heeft quasi geen invloed op de verhouding tussen "elektriciteit" en "brandstoffen" in de hierboven voorgestelde grafieken.

6.2 CO₂-emissievermindering conform de monitoring 2004

De CO₂-emissie van een monitoringjaar wordt afgeleid uit het effectieve energieverbruik van het beschouwde jaar rekening houdend met de brandstofmix.

De CO₂-emissievermindering voor een bepaald monitoringjaar is dus het verschil tussen enerzijds een fictieve emissiewaarde berekend op basis van de productieomvang van het beschouwde monitoringjaar, echter met de energie-efficiëntie en brandstofmix van het referentiejaar 2002 en anderzijds de CO₂-emissie uit het beschouwde monitoringjaar.

Tabel: Vergelijking van de jaarlijkse CO₂-emissievermindering plan/monitoring in 2004.
(stand 10.10.2006)

CO₂-vermindering 2004 (megaton per jaar)	Verwachting bij geplande productie in 2004	Monitoring bij reële productie in 2004
CO₂-vermindering elektriciteit	0,15	0.07
CO₂-vermindering brandstoffen	0.20	0.42
CO₂-vermindering totaal	0.35	0.49

Wanneer men de tabel hierboven (stand 10.10.2006) toetst aan deze (stand 10.05.2005) zoals voorgesteld in het jaarverslag Commissie Benchmarking 2004, stelt men verschillen vast.

Voor wat betreft de kolom "Verwachting bij geplande productie in 2004" heeft dit te maken met de in onderdeel 3.2 "De actualisatie van de energieplannen" hierboven reeds besproken elementen.

Voor wat betreft de kolom "Monitoring bij reële productie in 2004" is dit het resultaat na afsluiting van de volledige verificatie (06.02.2006) en de actualisatie van de data naar stand 10.10.2006.

6.3 CO₂-emissievermindering conform de monitoring 2005

Tabel: Vergelijking van de jaarlijkse CO₂-emissievermindering plan/monitoring in 2005.
(stand 10.10.2006)

CO₂-vermindering 2005 (megaton per jaar)	Verwachting bij geplande productie in 2005	Monitoring bij reële productie in 2005
CO₂-vermindering elektriciteit	0.29	0.16
CO₂-vermindering brandstoffen	0.70	1.25
CO₂-vermindering totaal	0.99	1.41

7 INSPANNINGEN VAN DE OVERHEID

7.1 Artikel 12 - Lid 1

Een belangrijke tegenprestatie, tevens nader toegelicht in de bijkomende verduidelijking van de Vlaamse Regering van 14 februari 2003, bestaat er dus in dat de ondernemingen voor hun benchmarkingconvenantvestigingen de emissierechten die vereist zijn om te voldoen aan de Europese richtlijn inzake emissiehandel toegewezen krijgen op basis van het energieplan opgesteld overeenkomstig het convenant. Het globaal pakket aan emissierechten voor de toetredende ondernemingen voor de periode 2005-2007 werd goedgekeurd door de Europese Commissie op 20 oktober 2004. De effectieve toekenning voor deze periode per betrokken installatie werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 18 februari 2005.

Op 31 maart 2006 werd het voorstel tot toewijzingsplan voor de volgende handelsperiode 2008-2012 goedgekeurd door de Vlaamse Regering. In zowel het toewijzingsplan voor de periode 2005-2007 als het voorstel van toewijzingsplan voor de periode 2008-2012 worden de nodige emissierechten voor de betreffende vestiging ter beschikking gesteld indien de vestiging de – in het energieplan afgesproken – energie-efficiëntieverbetering realiseert. Industriële installaties krijgen daarom emissierechten op basis van een benchmarking van de energie-efficiëntie van de betrokken installatie en vestiging. Andere vestigingen krijgen een bepaald percentage van de emissies uit een referentieperiode (85% aangevuld met de autonome ontwikkeling). Om maximale afstemming te bereiken tussen het bepalen van het aantal emissierechten voor installaties van vestigingen die zijn toetredende tot het benchmarkingconvenant en de tegenprestatie van de Vlaamse overheid in dit convenant, wordt gebruik gemaakt van een groeifactor in de toewijzingformule. Na de eerste publieksconsultatie zal het door de Vlaamse Regering goedgekeurde ontwerp van toewijzingsplan geïntegreerd worden met de deelplannen van de andere overheden tot het Belgische toewijzingsplan CO₂-emissierechten 2008-2012.

Na goedkeuring door de Europese Commissie van het toewijzingsplan kan de definitieve toewijzing aan de globale doelgroep en aan elke individuele vestiging, vastgelegd worden. Deze definitieve vastlegging dient te gebeuren voor eind 2006.

7.2 Artikel 12 - Lid 2

Artikel 12, lid 2 van het benchmarkingconvenant, stelt dat de verplichtingen van het Vlaamse Gewest geen betrekking hebben op de inzet van duurzame energie, brandstofinzet en activiteiten die niet zijn gericht op de energie-efficiëntie van procesinstallaties. Wel zal de regering bij de toepassing van dergelijke instrumenten altijd rekening houden met de gevolgen voor de vestigingen die zijn toetredende tot het benchmarkingconvenant.

In het kader van de groenestroomdoelstellingen van de elektriciteitsleveranciers werd in de loop van 2004 een wijziging aan het Elektriciteitsdecreet doorgevoerd. Vanaf 2003 worden de elektriciteitsleveranciers die leveren aan eindafnemers met een jaarlijkse afname van meer dan 20.000 MWh (0,072PJ) voor een bepaald deel vrijgesteld van de certificatenverplichting. In 2003 werd bijna 6.600 GWh vrijgesteld van de certificatenverplichting, in 2004 bijna 7.000 GWh en in 2005 5.890 GWh.

Dit betekent dat sinds 2003 ongeveer 25% van het industrieel eindgebruik van elektriciteit werd vrijgesteld van de certificatenverplichting.

7.3 Artikel 12 - Lid 3

De Vlaamse regelgeving werd grondig hervormd, niet alleen opdat de convenantondernemingen aan hun uit dit convenant voortvloeiende verplichtingen zouden kunnen voldoen, maar ook, zoals hierboven en hieronder weergegeven, om een consistent overheidsbeleid op de sporen te zetten.

7.4 Artikel 12 - Lid 4

Verder verloop in verband met degressiviteit van de federale bijdrage op elektriciteit en verminderde tarieven inzake accijnzen wordt hieronder geschetst.

Degressiviteit op de federale bijdrage op elektriciteit:

In voege sinds 01.10.2005. De wettelijke basis wordt gevormd door de wet houdende diverse bepalingen van 20 juli 2005 (Belgisch Staatsblad 29.07.2005) en het Koninklijk Besluit van 26 september 2005 (Belgisch Staatsblad 29.09.2005) tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 24 maart 2003 tot bepaling van de nadere regels betreffende de federale bijdrage tot financiering van sommige openbare dienstverplichtingen en van de kosten verbonden aan de regulering van en controle op de elektriciteitsmarkt.

Verminderde tarieven inzake accijnzen:

De wettelijke basis wordt gevormd door het Koninklijk Besluit van 3 juli 2005 (Belgisch Staatsblad 07.07.2005) houdende maatregelen voor de toepassing van bepaalde verlaagde tarieven inzake accijnzen en het Ministerieel Besluit van 27 oktober 2005 (Belgisch Staatsblad 09.11.2005) betreffende de belasting van energieproducten en elektriciteit.

De aanvraagprocedure voor deze verminderde tarieven moet door de federale overheid nog in een omzendbrief gegoten worden. Deze omzendbrief is in voorbereiding.

De verminderde tarieven zullen met terugwerkende kracht toegepast worden.

7.5 Artikel 12 - Lid 5

Conform artikel 12, lid 5 van het benchmarkingconvenant, zal de Vlaamse Regering aanvullende Vlaamse steun tot de bevordering van energie-efficiëntie, in eerste instantie richten op de ondernemingen die zijn toegetreden tot het benchmarkingconvenant.

Om het investeringsklimaat in Vlaanderen in de richting van een duurzame ontwikkeling te stimuleren, heeft de Vlaamse overheid de "Ecologiepremie" in het leven geroepen. De premie, een onderdeel van het Actieplan Ondernemen, is bedoeld als financiële tegemoetkoming voor ondernemingen die in het Vlaamse Gewest ecologie-investeringen realiseren. Een ecologiepremie is onder andere mogelijk voor investeringen in duurzame energie (windenergie, fotovoltaïsche zonnepanelen, zonneboiler, waterkracht,...), WKK-installaties en verder een limitatieve technologieënlijst (LTL) met 400 technologieën.

Differentiatie naar "al dan niet toegetreden zijn tot het benchmarkingconvenant" om aanspraak te kunnen maken op de ecologiepremie, werd doorgevoerd via het Ministerieel Besluit van 1 juli 2005 (Belgisch Staatsblad 29.07.2005) tot uitvoering van artikel 13 van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 oktober 2004 tot toekenning van steun aan ondernemingen voor ecologie-investeringen in het Vlaamse Gewest.

Indien een bedrijf behoort tot de doelgroep van het benchmarkingconvenant, dan kan het alleen genieten van de ecologiepremie indien het is toegetreden tot het benchmarkingconvenant.

7.6 Artikel 12 - Lid 6

Conform artikel 12, lid 6 van het benchmarkingconvenant, heeft de Vlaamse overheid in haar overheidscommunicatie aandacht besteed aan de positieve medewerking van de convenant-ondernemingen.

Op 13 september 2005 heeft de Commissie Benchmarking, in samenwerking met de Vlaamse Overheid, een infodag gehouden voor de toegetreden bedrijven.

Op 16 september 2005 werd in het kader van de Vlaamse klimaatconferentie de vakbonds- en milieubeweging geïnformeerd over de stand van zaken van het benchmarkingconvenant.